

Kijk ook naar de rol van Europeanen in Bulgarije

stelt H.J. van den Doel uit Sofia

Correspondent Marloes de Koning geeft goed weer hoe de politieke verhoudingen hervormingen in Bulgarije blokkeren. Ik hoop dat ze ook de Europese politici aanwijst die de kwaadwillenden steunen. Denk aan Europarlementariër Hans van Baalen (VVD). Hij preekt Ahmed Dogan, de leider van de "Turkse" partij, de hemel in. Dogan is één van de rijkste Bulgaren dankzij consultancy fees, verkregen bij aanbestedingen. In januari werd er een aanslag op hem gepleegd: die mislukte, maar media vermoeden dat het in scène is gezet. Of neem de Europese Socialisten. Zij hebben de Bulgaar Sergei Stanishev tot hun voorzitter gekozen. Tijdens protesten klinkt het: „SerGame Over, Stalinishev, Rood Vuilnis.” De PrvA zou zich dit moeten aantrekken, maar stelt, bij monde van Kirsten Meijer, dat Stanishev „de sociaal-democratie met hart en ziel is toegedaan”.

Rutte staat in de weg

meent Nic Snijders uit Rijswijk

Vaak horen we dat het uitblijven van economisch herstel Ruttes beleid in de weg staat. Economisch herstel is primair afhankelijk van meer bestedingen, afhankelijk van meer werkgelegenheid en daardoor meer vertrouwen in de toekomst. Oorzaak en gevolg overlappend, kom ik tot de conclusie dat Ruttes beleid het economisch herstel rigouzeus in de weg staat; hoe consistent dat beleid verder ook moge zijn.

Een schaatskalendarium

opgesteld door Klaas Tulp uit Drachten

- 2013 KNSB kiest voor nieuwbouw schaatshal in de Flevopolder.
- 2014 Start met bouw van vernieuwd Thialf. Elfstedentocht brengt Nederland in vuur en vlam. Geldschieters Almere laten het afweten. Komst van Icedôme-schaatshal op losse schroeven.
- 2015 Proefbaan Almere smelt als sneeuw voor de zon wegens het te hoge zoutgehalte van het vroegere Flevomeer. Flevoland gedegradeerd tot krimpregio.
- 2016 Hare majesteit Máxima opent het nieuwe Thialf.
- 2017 De internationale schaatsfederatie ISU kiest voor Thialf als schaatsmekka. Folkert Buiters van Icedôme rechterlijk vervolgd wegens opportunisme en verkeerde voorstelling van zaken d.d. 2013.
- 2018 Burgemeester Annemarie Jorritsma van Almere krijgt geen verlenging en moet gaan voor een andere baan. Leeuwarden is Europees culturele hoofdstad 2018.

Brieven en opiniestukken kun je sturen naar denken@nrc.nl. Vermeld naam, adres, telefoonnummer en, indien van toepassing, titels en functies.

Rejo Zenger strijdt tegen een opdringerige overheid die digitale sporen van burgers napluist. „We hebben niets aan veiligheid als we daardoor onze vrijheid verliezen.”

FOTO ROGER CREMERS

Wie is Rejo Zenger?

- 1975** Geboren in Rotterdam
- 1992-1994** havo, Capelle aan den IJssel
- 2001** *foreign election observer* bij de verkiezingen in Sri Lanka
- 2002-2007** oprichter en bestuurslid stichting spamvrij.nl
- 2008-2011** systeembeheerder bij culturele instellingen voor nieuwe media
- 2011-nu** medewerker bij Bits of Freedom. Zie ook: rejo.zenger.nl
- 1986-1992** mavo, Krimpen aan den IJssel
- 1994-2003** hbo, industrieel product ontwerpen, Den Haag
- 2004-2008** systeembeheerder bij kleine internet-aanbieders

Wie kritiek heeft, wordt geblokkeerd

WILMER HECK

Skinheads met knuppels voor de deur, doodsb bedreigingen: Rejo Zenger heeft het allemaal al meegeemaakt in zijn strijd voor een vrij internet. Zag hij de dreiging eerder in de enorme hoeveelheden spam, tegenwoordig verzet hij zich tegen de opdringerige overheid die digitale sporen napluist en met pornofilters de vrijheid inperkt. E-mails, Facebook-berichten, er zeker van zijn dat niemand meeleest kan niet meer. Zenger verzet zich ertegen. Tegenwoordig als medewerker van Bits of Freedom, de organisatie die opkomt voor vrijheid op internet. Aangezien de controlede rang zich niet beperkt tot internet voert Zenger in zijn eigen tijd ook strijd tegen inperking van privacy en grondrechten in het algemeen. Blijkt de politie met drones te vliegen dan doet Zenger een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur. Waarvoor worden ze ingezet, wat gebeurt er met de beelden, zijn ze wel effectief? Zenger zoekt het uit, publiceert erover op zijn website en spoort journalisten aan nader onderzoek te doen. „We hebben niets aan veiligheid als we daarmee onze vrijheid verliezen.”

Tien jaar geleden was je al in het nieuws als spambestrijder. Hoe raakte je daarin verzeild?
„Tijdens mijn studie kwam ik voor het eerst in contact met internet. Het was de tijd, midden jaren negentig, waarin De Digitale Stad floreerde. Daar leerde ik mensen kennen die internet snaptten, die begrepen waarom het zo grenzeloos werkt en welke toekomst het had. Aan het einde van mijn studie richtte ik uit ergernis de website Spamvrij.nl op. Spam dreigde internet te verstoppert. Het was de eerste keer dat ik een groot probleem identificeerde en er ook wat aan kon doen. Op Spamvrij.nl publiceerde ik de namen van bedrijven die spam verstuurd. Dat werd een houdbare zwarte lijst, waar media veel interesse in toonden. Uiteindelijk pikte de politiek het op en is er een anti-spam-artikel in de telecomwet opgenomen.”

Die spambedrijven zullen niet blij zijn geweest met jouw kruistocht.
„Nee, dat klopt, ik ontving allerlei soorten bedreigingen. Juridische dreigementen, maar ook doodsb bedreigingen. Op een gegeven moment stonden er een paar skinheads met honkbalknuppels voor de deur. Die waren ook aan het spammen geweest en op mijn zwarte lijst beland. Ik heb gewoon opengedaan, ik wil altijd voor mijn zaak staan. Ze uitten flinke dreigementen en zijn weer vertrokken. Zulke incidenten hebben wel een grote impact op je leven. Het is erg onprettig in een huis te wonen waar je bang bent dat er een fakkel naar binnen wordt gegooid, of dat je op straat achterom moet kijken of je niet wordt gevolgd.”

Waarom was internet toen al zo belangrijk voor je?
„In Rotterdam zat ik in de lokale punkscene. Ik deed wat managementdingetjes voor bandjes, regelde optredens, produceerde cassettebandjes, dat soort dingen. Opeens konden je geluidsfragmenten net zo makkelijk in São Paulo terecht komen als in Rotterdam. Daarom was internet zo fantastisch. Politici konden burgers vrijheid bij hun besluitvorming betrekken. Vroeger stuurde je de Tweede Kamer een brief, nu kun je twitteren. Ik vond het ook belangrijk dat mensen lotgenoten konden zoeken. Er is altijd wel een forum waar mensen met dezelfde problemen er anoniem met elkaar over kunnen praten. Dat is zo waardevol.”

Is internet nog steeds zo fantastisch?
„Ja, maar het wordt erg bedreigd. De overheid wil steeds meer reguleren. Je ziet dat nu weer met zo'n voorstel voor een pornofilter in Groot-Brittannië. Het begint met een goed doel, bijvoorbeeld seksueel misbruik van kinderen voorkomen. Later wordt het uitgebreid. Voordat je het weet zijn ook sites van burgers met een kritische mening aan de beurt. Finland had ook een filter tegen kinderporno. Een Fin uitte online kritiek op het filter. Vervolgens werd ook zijn site geblokkeerd. Terwijl zo'n filter het probleem niet oplost. Het zorgt er alleen voor dat pedofielen online andere wegen vinden en moeilijker zijn op te sporen. En dan is er nog de plicht voor internetproviders om gegevens over het internetverkeer te bewaren. In het najaar komt er waarschijnlijk een wetsvoorstel om Nederlandse geheime diensten toe te staan het internet op NSA-achtige wijze af te tappen.”

Ook buiten internet zie jij de controlestaat oprukken?
„Ja natuurlijk, er zijn voorbeelden te over. Dit weekend bleek dat ze in Brabant het waterverbruik van mensen met een uitkering hebben gecontroleerd. Als je weinig water verbruikt, denken ze dat je ergens anders woont en dus geen recht op een uitkering hebt. Dat gaat toch ver? Het gaat ook om het principe: de overheid is er voor ons, niet andersom.”

Toch vinden veel burgers veiligheid en het opsporen van fraude belangrijker.
„Privacy is een abstract begrip, veel mensen volgen de retoriek in het maatschappelijke debat. Maar privacy en veiligheid zijn lang niet altijd tegengesteld aan elkaar. We zien soms dat informatie uit een strafdoos naar crimineel lekt. Het beter beschermen van informatie bij de politie maakt ons land veiliger en is beter

WE WORDEN ER NIET GELUKKIG VAN ALS WE ONS ZORGEN MOETEN MAKEN OF ER IEMAND MEEKIJKT

voor onze privacy. Bovendien hebben we helemaal niets aan een veilige omgeving als we ons niet vrij meer voelen. We worden er niet gelukkig van als we ons altijd zorgen moeten maken of er iemand meekijkt of meeluistert.”

Wat is jouw zwartste nachtmerrie?
„Dat de overheid op internet gaat bepalen wat je te zien krijgt. Dan beschouw ik internet als verloren. En dat de controlestaat ook op straat verder oprukt. Als er overal camera's met gezichtsherkenning hangen, zodat altijd bekend is waar je bent en wat je doet. Als de politie te pas en te onpas drones de lucht instuurt, terwijl je daarvoor als burger zes overheffingen moet aanvragen. Hoe extremer de wanverhouding tussen overheid en burger, hoe moeilijker het wordt je daartegen te verzetten. In een pessimistische bui vraag ik me soms af hoeveel vrijheid mijn pasgeboren dochter over twintig jaar heeft. Ik zie die systemen niet meer weggaan. Ik zie ze alleen maar sneller worden, vaker gekoppeld worden. Als een extreme politieke partij groot genoeg wordt, kan ze de infrastructuur om mensen te volgen, gebruiken om tegenstanders monddood te maken.”

Ellen de Bruin
Wat bezielt de vrouw?

Toch nog even over Anthony Weiner. De Amerikaanse politicus wiens achternaam je uitspreekt als het Engelse woord voor knakworstje, die twee jaar geleden beroemd werd toen hij per ongeluk een foto van zijn erectie-in-onderbroek naar een jonge vrouw twitterde, terwijl zijn echtgenote zwanger was. Weiner ontkende, bekende, trad af als Congreslid, repareerde zijn huwelijks, en maakte in april bekend dat hij burgemeester van New York wil worden. Vorige week kwamen er opnieuw expliciete plaatjes en betelefoonskeste jonge vrouwen naar buiten. Gisteren stapte Weiners campagne manager op. Maar Weiner blijft burgemeesterskandidaat. Op de persconferentie vorige week stond zijn vrouw stevig naast hem.

Zeg over Weiner wat je wilt, maar voor komkommerscolumnisten wereldwijd is hij wat *Zomergasten* is voor Nederlandse mediabriekeesschrijvers: een onderwerp, een zegen. De man die zo veel mensen een ideale internetavond heeft bezorgd door zijn favoriete fragmenten van zijn eigen lichaam aan de wereld te tonen. De *New Yorker* publiceerde een parodie waarin Weiner zelfs tijdens zijn laatste persconferentie nog zijn eigen edele delen fotografeerde en rondtwitterde;

Weiner, de man die zo veel mensen een ideale internetavond bezorgde door zijn favoriete fragmenten van zijn eigen lichaam te tonen

volgende week heeft het blad een tekening op de cover van Weiner met het Empire State Building tussen de benen. Thuis waren we ook om een andere reden verheugd door het nieuwe Weinerschandaal. Vanonder de bestofte dozen *Homeland*, *Borgen* en *The Killing* groeven we drie seizoenen *The Good Wife* op. Over huisvrouw Alicia Florrick, wier man na een sekschandaal uit zijn politieke functie wordt ontheven, waarop zij terug de advocatuur in moet om voor haar kinderen te zorgen. Op de persconferentie in de pilotaflevering staat ze stevig naast haar man.

De schrijvers van deze Amerikaanse serie waren onder meer geïnspireerd door gouverneur Eliot Spitzer, van wie in 2008 bekend werd dat hij tienduizenden dollars aan prostituties had besteed, maar ook door Hillary Clinton. Zo'n onschuldige vrouw die tijdens een persconferentie naast haar overspelde man staat – de schrijvers konden zich niets vernederders voorstellen. Wat bezielt de vrouw? En wat gebeurt er als de camera uitgaat? Daar zit het drama. En inderdaad. Lees het interview dat Anthony Weiner en zijn vrouw Huma Abedin (persoonlijk assistent van Hillary Clinton) in april aan *The New York Times* gaven. Weiner is een bijna oninteressant, onaangenaam politiek stuk vreten. Maar op eenderde van het artikel vertelt Abedin over haar ongelof, haar onbegrip toen hij bekende, en de tranen springen je in de ogen. Zullen we ooit weten wat haar bezielt om bij hem te blijven? „Ik was onvoorbereid”, antwoordde Alicia Florrick in *The Good Wife* op die vraag. Seizoen 4 komt op 2 september op dvd uit. We kunnen niet wachten.

ik@nrc.nl //

Van: **Miriam Delnooz**

Onderwerp: **Receptioniste**

Samen met mijn kinderen kijk ik naar de een-na-laatste aflevering van *Heel Holland Bakt*. We leven allemaal commentaar op de vier overgebleven kandidaten. Na mijn opmerking dat ik de enige vrouw in de strijd goede kansen toedicht die week, zegt de jongste: „Ja, Logisch, die dame is ook receptioniste.” Ik vraag hem wat een receptioniste volgens hem dan doet. „Recepten bedenken natuurlijk, logisch dat je dan goed bent.”